

РЕШЕНИЕ

№ 17268

гр. София, 07.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 03.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Десислава Лазарова, като разгледа дело номер **10729** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Делото е образувано по жалба на Т. Р. Х., гражданин на С. срещу Решение № 10345/01.10.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, с което на молбата чужденеца за предоставяне на международна закрила е отхвърлена. В жалбата се сочи, че оспореният акт е издаден в противоречие с материалния закон и на административно-производствените правила.

Твърди се, че административният орган правилно е преценил, че спрямо оспорващия за били налице предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

От друга страна неправилно е счетено, че Т. се явява трета сигурна страна по отношение на търсеция закрила.

В жалбата е направено изложение и анализ на относимите норми от ЗУБ, свързани с тълкуването на понятието за трета сигурна страна. Изложени са доводи, за това, че въпреки присъединяването на Т. към Женевската конвенция, същата се прилага изборително към търсеците убежище от страни извън Европа. Направен е преглед на турското законодателство, позволяващо предоставянето на т.нар. „временна закрила” и е посочено, че тя не позволява на лицата, които са я получили да се ползват в пълен обем от правата на получили бежански статут по смисъла на Женевската конвенция.

Инвокирани са доводи за това, че в последните месеци в Т. съществуват данни за масово

принудително връщане на сирийци на територията на С., в нарушение на принципа „забрана за връщане“. Тези обстоятелства поставят под съмнение определянето на страната като „трета сигурна“, в светлината на стандартите, очертани в практиката на ЕСПЧ.

Установени са данни, за това, че много сирийци от арабски произход са били връщани в райони на С., контролирани от турската армия и са заселвани в населени места, обитавани преди това от кюрди.

Цитирани са информации от общодостъпни източници на информация, сочещи принудителни връщания, както и резолюция на Европейския парламент относно конфликта в С..

Прави се извод, че при връщането му в Т., Т. Р. Х. може да бъде подложен на нечовешко унижително отношение и изтезание, с оглед евентуалната му депортация в С..

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият не се яви лично. За същия са представени данни, че е напуснал РПЦ на ДАБ и е в неизвестност. Назначеният му по реда на ЗПП адвокат К. също не се явява.

Ответникът по жалбата не се явява. Пълномощникът му юрисконсулт Х. оспорва жалбата. Представени са допълнително три броя справки относно ситуацията в страната на произход на търсеция закрила и относно ситуацията в Република Т., както и решение № 247 от 2024 г. на Министерски съвет, за приемане на Списък на сигурни страни на произход и на списък на трети сигурни страни по отношение на търсещите закрила, с което Т. е включена в списъка на третите сигурни страни.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и становището на ответника и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че с молба рег. № УП 6624/03.07.2024 г. до Държавната агенция за бежанците Т. Р. Х., е поискал предоставяне на международна закрила.

Производството е образувано с регистрирането му с регистрационен лист рег. № УП 6624/03.07.2024 г. и е проведено в Регистрационно-приемателен център – [населено място] по общия ред – чл. 72, ал. 1, т. 2, във връзка с чл. 70, ал. 2 от ЗУБ.

По време на проведеното на 10.07.2024 г. интервю посочва, че е напуснал С. за първи път на 10.09.2023 г. Преминал нелегално в Т., но след два месеца бил хванат и депортиран обратно. През декември 2023 г. отново успял да влезе в Т., откъдето опитал да влезе в Гърция, но бил върнат и получил забрана да влиза в Т. за срок от пет години. Останал в И. около два месеца, след което на 19.04.2024 г. влязъл нелегално в България. Стигнал с кола до С., но бил задържан и откаран в Любимец.

Няма документи за самоличност и не е подавал молба за предоставяне на международна закрила досега. Не е служил в армията или в някоя от въоръжените групировки, действащи на територията на С..

В момента в С. са останали родителите му, както и братя и сестри.

Не посочва да е бил арестуван, преследван, малтретиран или подлаган на мъчения, заради своите религия, раса, етническа принадлежност или политическо мислене.

Посочва, че е напуснал С. заради войната и заради липсата на сигурност. Там има само проблеми. Групировките рекетират населението и отвличат граждани. Сражават се всякакви – И., Х., свободната армия, ИДИЛ и т.н.

Не желае да се върне в С., поради опасения, че ще бъде принуден да се бие.

Видно от писмо № М – 12614 от 22.08.2024 г. на Директора на Специализирана Дирекция „Т” – ДАНС, Агенцията не възразява да бъде предоставена закрила Т. Р. Х., в случай, че същият отговаря на условията по ЗУБ.

Със становище рег. рег. № УП 6624/26.09.2024 г. на младши експерт при РПЦ – О. купел, изготвено до председателя на ДАБ, е предложено на Т. Р. Х. да се откаже предоставяне на статут на бежанец и на хуманитарен статут.

Преценявайки събраните в хода на административното производство доказателства, Председателят на Държавната Агенция по бежанците при Министерския Съвет е намерил, че не са налице материално-правните предпоставки, предвидени в ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец или хуманитарен статут, поради което е издал оспореното решение.

Като доказателства по делото са приети справки № МД-02-132/02.04.2026 г., № МД-02-103/13.03.2026 г., относно настоящата обществена и политическа ситуация в С. и МД-02-609/20.11.2026 г., относно ситуацията в Република Т., изготвени от Дирекция „Международна дейност” при ДАБ.

На съда е служебно известно, че в ДАБ не е разработен метод, съгласно чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС даващи възможност на административния орган, преди вземането на решението по молбата за предоставяне на международна закрила да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна, в случая Република Т. и спрямо определения кандидат, в случая Т. Р. Х..

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

Оспореното решение е връчено на Т. Р. Х. на 18.10.2024 г. Жалбата е подадена чрез административния орган на 25.10.2024 г. (рег. № УП 6624), т.е. в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – участник в производството по издаване на индивидуалния административен акт, с който се засягат негови законни права и интереси и следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

В оспореното решение са обсъдени подробно изтъкнатите от Т. Р. Х. доводи, касаещи търсеното от него право на закрила.

Съдът, споделя направения от административния орган извод, че не е установено, че оспорващият има основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. При проведеното интервю, не са релевирани доводи и не ангажирани доказателства в тази насока. Жалбоподателят сочи, че не е имал лични проблеми с официалните власти или с представители на някоя от въоръжените групировки, действащи на територията на страната.

Административният орган е приел, че Т. Р. Х. не е доказал наличието на предвидените в чл. 8 от ЗУБ, предпоставки, поради което правилно е отхвърлил молбата му за предоставяне на статут на бежанец.

Председателя на ДАБ е направил извод, че по отношение на търсещия закрила не са налице предпоставките на чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут, т.е. същият не е изложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание.

В оспореното решение е посочено, че от анализа на информацията за страната на произход, съдържаща се в изготвените от Дирекция „Международна дейност” справки, според

административният орган става ясно, че С. се намира все още в състояние на вътрешен конфликт, поради което нивото на насилие е достигнало такова високо ниво, че съществуват сериозни основания да се смята, че Т. Р. Х., в качеството му на цивилно лице, ако бъде върнат в С., ще претърпи посегателства и заплахи по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, поради самото си присъствие на територията на страната. Кандидатът не следва да доказва, че е специфично засегнат, поради присъщи на личното му положение елементи, по смисъла на пълзящата скала по т. 39 от мотивите на решение на СЕС от 17.02.2009 г. по дело № С-465/2007 г., т.е. той отговаря на условията за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

От друга страна, в оспореното решение административният орган е приел, че в случая следва да се вземе предвид обстоятелството, че Т. Р. Х. е пребивавал известен период – няколко месеца на територията на Република Т., поради което за него съществува възможността да се възползва от правото на временна закрила, което тази държава предоставя.

Легална дефиниция на понятието за трета сигурна страна, различна от страна на произход на кандидата се съдържа в § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ.

Според административния орган чужденецът е живял известен период от време на територията на Т., без да съществува риск за сигурността му. За него е съществувала възможността по законен път да се регистрира пред турските власти и да легализира престоя си, но той не е направил това, поради съществуващите в тази страна икономически трудности.

По нататък в решението се изложени подробни описания на турското законодателство, позволяващо сирийските граждани да се регистрират в Генерална Дирекция „Управление на миграцията” – МВР и да получат временна закрила, съгласно регламента за временна закрила от 22.10.2014 г., като при нормални обстоятелства, тези лица не биха били върнати в С.. На ползващите се със статут на временна закрила в Т. се осигурява право на престой и помощ, защита срещу принудително връщане и достъп до най-основни права и средства за задоволяване на потребности.

Направен е извода, че в С. съществува въоръжен конфликт и за Т. Р. Х. са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, но за него съществува обективната възможност да се установи на територията на Т. и да получи там временна закрила, съгласно турското законодателство, поради което не са налице предпоставките за предоставяне на международна закрила на територията на България.

Настоящият съдебен състав, разглеждайки сходен спор по административно дело № 7126/2024 г., е намерил, че е необходимо тълкуване от страна на Съда на Европейския Съюз на определени норми от Директива 2013/32/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила.

С определение от 09.10.2024 г., постановено по административно дело № 7126/2024 г. съдът е отправил преюдициално запитване по делото и е спрял производството и по настоящето дело до произнасяне на СЕС по дело № С-718/2024 г.

В определението съдът е посочил, че анализът на българска съдебна практика по приложението и тълкуването на чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС, налага извод за необходимост от тълкуване на нормата по реда на чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз. Този извод се допълва и от обстоятелството, че визираната разпоредба не е транспонирана в цялост в националното българско законодателство. Непълното транспониране на части от нея в чл. 13, ал. 1, т. 14 и ал. 4 от ЗУБ и прилагането им от административните органи, разглеждащи по същество молбите за предоставяне на международна закрила, в контекста на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, създават предпоставки за противоречиво тълкуване и прилагане на чл. 38, пар. 2, б. а) - б. в) от Директива 2013/32/ЕС. Липсата на разработени и утвърдени на национално ниво методи съгласно

чл. 38, пар. 2, б. б) от Директива 2013/32/ЕС допълнително налага тълкуването на тази разпоредба.

Така мотивиран съдът е отправил следните въпроси към СЕС на основание чл. 267, ал. 2 от ДФЕС.

1. Възможно ли е чрез разширително тълкуване на съображение 46 и чл. 33, пар. 2, б. в), във връзка с чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, да се приеме, че правилата, регламентирани, в тези норми, даващи възможност дадена молба за предоставяне на международна закрила да бъде счтена за недопустима и касаещи понятието за трета сигурна страна съгласно чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, да бъдат прилагани в производство по реда на Глава III от същата Директива, в съответствие с основните принципи и гаранции, по глава II от същата Директива, т.е. при разглеждането на молба за предоставяне на международна закрила по същество?

2. Следва ли Съображение 46 и чл. 3, пар. 2, б. в), във връзка с чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС да се тълкуват в смисъл, че се допуска национална правна уредба, от вида на тази по чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, както и административна и съдебна практика, съгласно които разгледана по същество молба за предоставяне на международна закрила може да бъде отхвърлена, без да бъде обявена за явно неоснователна или недопустима, само на основание на възможността, кандидатът да се ползва от закрилата на трета сигурна страна, без в националното право да са разработени и прилагани предвидените в чл. 38, пар. 2, б. б) от Директива 2013/32/ЕС методи и при положение, че административният орган признава, че в страната на произход на кандидата, е налице въоръжен конфликт и по отношение на него са налице предпоставките чл. 15, б. в) от Директива 2011/95?

3. Следва ли чл. 38, пар. 2, б. б), във връзка със съображение 46 от Директива 2013/32, да се тълкува в смисъл, че административният орган, разглеждащ по същество молба за предоставяне на международна закрила, може да приложи понятието за сигурна трета страна, спрямо определена страна и определен кандидат, само въз основа на информация от общодостъпни източници и на прието решение на орган на изпълнителната власт (Министерски съвет), за това, че дадена страна е трета сигурна, без да има предвидени в националното право методи, по смисъла на тази разпоредба, чрез прилагането на които административният орган да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат?

4. Следва ли чл. 38, пар. 2, б. а) от Директива 2013/32/ЕС да се тълкува в смисъл, че държавите членки е необходимо да предвидят задължително в националното си право критерии, при наличието на които може да се приеме, че съществува връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна?

5. Следва ли чл. 38, пар. 2, буква в) от Директива 2013/32/ЕС уреждаща възможността, кандидатът да оспори по съдебен ред, наличието на връзка между него и дадена трета страна, приета като сигурна, в съответствие с буква а), да се тълкува в смисъл, че при липса на национална правна разпоредба, която да предвижда съдебен контрол за законосъобразност на наличието на връзка между кандидата и въпросната трета страна, съдът, сезиран с обжалване на административното решение, с което е отказано предоставянето на международна закрила на кандидата на основание на това, че трета страна е приета за сигурна спрямо него, задължително е необходимо да се обяви за компетентен и да се произнесе по законосъобразността на приетото от административния орган, наличие на такава връзка?

На 05.02.2026 г. СЕС е постановил решение по делото, образувано по направеното преюдициално

запитване.

Вземайки предвид събраните гласни и писмени доказателства и при съобразяване с наведените от страните доводи, както и даденото от СЕС тълкуване на посочените норми от Директива 2013/32/ЕС, настоящият съдебен състав намира от правна страна следното:

В оспореното решение, както беше отбелязано по-горе, административният орган, на основание чл. 75, ал. 2, пр. 6 от ЗУБ е приел, че Република Т. се явява по отношение на Т. Р. Х. трета сигурна страна и че същият, напускайки С. е прекарал няколко месеца в тази страна, поради което може да се приеме, той има връзка с нея и че може да се обърне към компетентните турски власти с молба за предоставяне на времена закрила, която да му бъде предоставена, съгласно действащото турско законодателство. Т.е. Република Т. се явява спрямо търсеция закрила трета сигурна страна, от която закрила той би могъл да се ползва и чието гражданство би могъл да придобие.

В т. 43, абзац 2, от решението по дело № С-718/2024 г., СЕС посочва, че молба, разгледана по същество, може да бъде отхвърлена като недопустима с мотива, че трета страна се счита за сигурна трета страна за кандидата, дори когато компетентният орган е констатирал, че този кандидат отговаря на условията за предоставяне на международна закрила, предвидени в Директива 2011/95. Обратно, такава молба може да бъде отхвърлена като неоснователна или дори като явно неоснователна само при условията, посочени в член 32 от Директива 2013/32, и във всички случаи **не може да бъде отхвърлена като неоснователна по силата на основанието за недопустимост, предвидено в член 33, параграф 2, буква в)** от последната директива. Съгласно, последната норма, посочена от СЕС, държавите-членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38.

В случая СЕС прави категоричния извод, че не е възможно молба за международна закрила да бъде отхвърлена, като неоснователна, на посоченото основание.

Независимо от обстоятелството, че в оспореното решение не посочена изрична норма от ЗУБ (с изключение на общата норма на чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4), на основание, на която е отхвърлена молбата на Т. Р. Х., е повече от очевидно, че административният орган е приел, че кандидата идва от трета сигурна страна – Република Т., което е основание за приемане на молбата за явно неоснователна, по силата на чл. 13, ал. 1, т. 14 от ЗУБ.

Така направения от председателя на ДАБ извод е в пряко противоречие с даденото от СЕС тълкуване, че не може молба за международна закрила да бъде отхвърлена само, защото органът счита, че трета държава нечленка се явява сигурна спрямо него. Така констатираното противоречие съдът намира за нарушение на материалноправни разпоредби – отменително основание по чл. 146, т. 4 от АПК.

На следващо място, отговаряйки на въпроси 3 и 4 от направеното преюдициално запитване, СЕС в т. 44-46 от решението си посочва, че третият и четвъртият въпрос се отнасят до тълкуването на член 38, параграф 2 от Директива 2013/32. Член 38 от тази директива е видно, че прилагането на понятието за сигурна трета страна за целите на член 33, параграф 2, буква в) от посочената директива зависи от спазването на условията, предвидени в посочения член 38, параграфи 1—4. По-специално, на първо място, член 38, параграф 1 от Директива 2013/32 изисква компетентните органи на държавите членки да са се убедили, че съответната трета страна спазва изрично посочените в тази разпоредба принципи.

На второ място, член 38, параграф 2 от тази директива подчинява прилагането на понятието за сигурна трета страна на нормите на националното право. Тези норми трябва да включват по-конкретно, първо, нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна в такава степен, че да е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Второ, те трябва да включват нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които последните да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна или определен кандидат за

международна закрила с уточнението, че тези методи трябва да предвиждат проверка във всеки отделен случай на сигурността в страната за такъв кандидат и/или определянето от държавата членка на страните, считани като сигурни в общ план. Трето, те трябва да включват нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат за международна закрила и дават възможност на кандидата да обжалва както прилагането на понятието за сигурна трета страна с оглед на конкретното му положение, така и наличието на връзка между него и въпросната страна.

На трето място, параграфи 3 и 4 на член 38 от посочената директива задължават държавите членки, които изпълняват решение, основано само на понятието за сигурна трета страна, да информират за това кандидата за международна закрила и да му предоставят документ, с който информират властите на съответната трета страна, на езика на тази страна, че молбата му не е била разгледана по същество. Държавите членки трябва да гарантират, че на този кандидат е предоставен достъп до процедура в съответствие с основните принципи и гаранции, изложени в глава II от тази директива, когато третата страна не му разреши да влезе на нейна територия.

В светлината на изложеното, СЕС прави категоричния извод, че условията, посочени в член 38 от Директива 2013/32, са кумулативни, така че основанието за недопустимост по член 33, параграф 2, буква в) от тази директива не може да се приложи, когато не е изпълнено дори едно от тези условия (решение от 19 март 2020 г., Bevándorlási és M. N. (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, т. 40 и цитираната съдебна практика).

В оспореното решение не е направен какъвто и да е анализ за наличието на критериите за трета сигурна страна, очертани в чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС. Позоваването единствено и само на Решение № 247 на МС, с което Република Т. е включена в списък на сигурните държави не е достатъчно, за да се приеме, че са изпълнени условията на посочената разпоредба. Никъде в решението не е коментиран въпроса, дали в Република Т. се спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция, спазва ли се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унижително отношение, както е предвидена от международното право; и съществува ли възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция и т.н.

Общозвестно е обстоятелството, че Т. е ратифицирала Женевската конвенция за бежанците и Протокола от 1967 г., но прилага географско ограничение спрямо търсещите убежище лица от неевропейски държави. По-конкретно, тя признава само бежанците от Европа, т.е. от страни, които са членки на Съвета на Европа. През април 2014 г. Т. прима нов Закон за чужденците и международната закрила. Законът предвижда четири вида статут на закрила в Т.: а) „статут на бежанец“ за лицата, признати за бежанци по силата на Женевската конвенция, т.е. граждани на една от 47-те държави — членки на Съвета на Европа; б) „условен статут на бежанец“ за признатите бежанци от неевропейски държави; в) „статут на субсидиарна закрила“, какъвто могат да получат европейски или неевропейски граждани, които не отговарят на условията на Женевската конвенция, за да бъдат признати за бежанци, но при връщане в страната си на произход са изложени на риск от смъртно наказание, мъчения или като цяло нехуманно или унижително отношение, или да станат обект на посегателства в резултат на въоръжени конфликти в страната си; и г) „статут на временна закрила“, който се предоставя в случай на масов приток на бежанци. В случая не се спори, че сирийските граждани, които търсят закрила от войната в страната си на произход, ще бъдат обхванати от режима на „временна закрила“.

Според т. 4.1. от Становище на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) относно „Ролята на Т. в бежанската криза“ (Официален вестник на Европейския Съюз 2018/С 227/03 от 28.06.2018), от 2011 г. насам Т. е страната, приютила най-голям брой бежанци от С. (над 3 милиона сирийски бежанци — 3 222 000). В т. 4.3. от документа се посочва, че сирийците, влезли масово в страната, първоначално са получили статут на „посетители“ (misafir) и впоследствие статут на „временна закрила“, без обаче да имат правото да подадат молба за статут на

бежанец. Целта е да се гарантира, че те ще останат в Т. само докато трае военният конфликт в С. и ще се върнат там, когато ситуацията се подобри.

От анализа на цитираната в справките информация и от тази в становището на ЕИСК, следва единствено възможния извод, а именно, че сирийските граждани, пристигнали в Т., не биха могли да получат статут на бежанец, защото не идват от държава-член на Съвета на Европа, както и не биха могли да получат субсидиарна закрила, защото по силата на провежданата в страната държавна политика и приетото законодателство, те получават само т.нар. „временна закрила“.

Т.е. в случая, за Т. Р. Х. няма възможност поиска статут на бежанец, по смисъла на Женевската конвенция и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец. Безспорно обемът на предоставяната „временна закрила“, така както е определен в турското законодателство, не съпада с обема на статута на бежанец и на хуманитарния статут, определени в Женевската конвенция и в Директива 2011/95/ЕС.

На следващо място административният орган е приел, че между Т. Р. Х. и Република Т., като трета сигурна страна съществува връзка, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Фактическа обосновка за този извод е констатираното обстоятелство, че той е „пребивавал“ в тази страна няколко месеца.

Видно от поставените преюдициални въпроси към СЕС, настоящият съдебен състав е поискал да се установи дали член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки трябва да предвидят в националното си право критерии, при наличието на които може да се приеме, че е налице връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна.

В т. 51-53 от решението по дело № С-718/2024 г., СЕС посочва, че чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС предвижда, че прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите на националното право, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна в такава степен, че да е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Така от посочената разпоредба, при прочита ѝ в светлината на съображение 44 от Директива 2013/32, следва, че в правомощията на държавите членки е да определят в националното си право връзката, която се изисква между кандидат за международна закрила и сигурна трета страна. За тази цел и при липсата на каквато и да била дефиниция на понятието „връзка“ в тази директива държавите членки трябва да определят релевантните критерии за определянето на такава връзка. В това отношение от въпросното съображение 44 следва също, че тази връзка трябва да е достатъчна, за да бъде основателно този кандидат да отиде в посочената страна (вж. в този смисъл решение от 19 март 2020 г., *Bevëndorlősi йs М. Н. (Tompa)*, С-564/18, EU:C:2020:218, т. 46). В т. 47 от това свое предходно решение съдът постановява, че обстоятелството, че кандидат за международна закрила е преминал транзитно през територията на трета страна, само по себе си не може да представлява основателна причина да се счита, че този кандидат може разумно да се върне в тази страна.

СЕС е указал на запитващата юрисдикция (т.е. на настоящия съдебен състав) да провери дали българското право определя „връзката“ по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32, съгласно посочения в § 1, точка 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ, критерий „пребиваване“ на кандидата за международна закрила в съответната трета страна.

Ако това е така, следва да се определи дали с оглед на всички обстоятелства, характеризиращи евентуално предишно пребиваване на съответния кандидат в разглежданата трета страна, като продължителността и причините за това пребиваване, както и присъствието в тази трета страна на близки членове на семейството на кандидата, такова пребиваване е достатъчно, за да се приеме, че между посочения кандидат и посочената трета страна съществува такава връзка, че същият кандидат да може основателно да се завърне в тази страна.

Както беше посочено на съда е служебно известно, че в ДАБ не е разработен метод, съгласно чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС, даващ възможност на административния орган, преди

вземането на решението по молбата за предоставяне на международна закрила да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна, в случая Република Т. и спрямо определения кандидат, в случая Т. Р. Х..

Следвайки указанията на СЕС, настоящият съдебен състав, съобразявайки всички, събрани в хода на административното и съдебното производство доказателства и при отчитане на отговора на ДАБ, намира, че в България липсват разработени методи, чрез прилагането, на които компетентните органи да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат.

Както е указал СЕС в т. 56 от решението, член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки трябва да предвидят в националното си право критерии, при наличието на които може да се приеме, че съществува връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна, с уточнението, че тази връзка **трябва да е достатъчна**, за да бъде основателно кандидатът да отиде в тази страна.

При отговора на последния от поставените от настоящия съдебен състав въпроси, СЕС категорично отбелязва, че този въпрос формално се отнася до тълкуването само на член 38, параграф 2, буква в) от Директива 2013/32. За да се даде полезен отговор в случая, според СЕС, трябва да се вземат предвид и разпоредбите на член 46, параграфи 1 и 3 от тази директива, както и на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), които се отнасят до правото на ефективна съдебна защита. СЕС приема, че същината на отправения въпрос е дали цитираните норми, трябва да се тълкуват в смисъл, че националната юрисдикция, сезирана с жалба срещу решение, с което се отхвърля молба за международна закрила на предвиденото в член 33, параграф 2, буква в) от тази директива основание за недопустимост, отнасящо се до сигурна трета страна, трябва да провери наличието на връзка по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от посочената директива между кандидата и съответната трета страна, дори ако националното право не ѝ предоставя такова правомощие.

Мотивирайки отговора си на този въпрос, СЕС посочва, че вече в свои предходни решения е постановил, че дори в случай на жалба срещу решение за отхвърляне на молба за международна закрила като недопустима, съдът, сезиран с такава жалба, е длъжен да извърши цялостно и ех нипс разглеждане по член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 (решение от 19 март 2020 г., *Bevándorlási és M. N. (Tompa)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 66). Всъщност думите „когато е приложимо“ от израза „включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива [2011/95]“, подчертават факта, че цялостното и ех нипс разглеждане от компетентността на съда не следва непременно да се отнася до разглеждането по същество на нуждите от международна закрила и че следователно може да се отнася до допустимостта на молбата за международна закрила, когато това е възможно съгласно националното право в съответствие с член 33, параграф 2 от Директива 2013/32 (решения от 25 юли 2018 г., *A.*, C-585/16, EU:C:2018:584, т. 115, и от 19 март 2020 г., *Bevándorlási és M. N. (Tompa)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 67).

В този контекст, що се отнася в частност до жалба срещу решение за отхвърляне на молба за международна закрила като недопустима по силата на основанието за недопустимост по член 33, параграф 2, буква в) от Директива 2013/32, а именно сигурна трета страна, сезираният с такава жалба съд е длъжен в рамките на цялостното и актуализирано разглеждане, което следва да извърши, да провери по-специално дали съответната трета страна може да се счита за сигурна трета страна за съответния кандидат за международна закрила (вж. в този смисъл решение от 19 март 2020 г., *Bevándorlási és M. N. (Tompa)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 68). За целите на тази проверка посоченият съд трябва задълбочено да разгледа дали е изпълнено всяко от кумулативните условия, с които е обвързано прилагането на това основание за недопустимост — каквито са посочените в член 38 от Директива 2013/32 — като при необходимост прикани решаващия орган да представи всяка документация и всяко фактическо обстоятелство, които могат да са релевантни, и да се убеди, преди да се произнесе, че

кандидатът е имал възможност да изложи лично становището си относно приложимостта на основанието за недопустимост към конкретните обстоятелства, в които се намира (вж. в този смисъл решения от 25 юли 2018 г., А., С-585/16, ЕУ:С:2018:584, т. 121 и 124, и от 19 март 2020 г., Bevöndorlösi ís M. H. (Tompa), С-564/18, ЕУ:С:2020:218, т. 69). Наличието на връзка по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32 обаче е едно от тези кумулативни условия. Член 38, параграф 2, буква в) от тази директива изисква на всеки кандидат за международна закрила, чиято молба е отхвърлена с мотива, че за него има сигурна трета страна, да бъде разрешено да обжалва наличието на връзка между него и тази трета страна в съответствие с първата от тези разпоредби.

Така мотивиран СЕС посочва, че член 38, параграф 2, буква в) и член 46, параграфи 1 и 3 от Директива 2013/32, разглеждани в светлината на член 47 от Хартата, трябва да се тълкуват в смисъл, че националната юрисдикция, сезирана с жалба срещу решение, с което се отхвърля молба за международна закрила на предвиденото в член 33, параграф 2, буква в) от тази директива основание за недопустимост, а именно сигурна трета страна, трябва да провери наличието на връзка по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от посочената директива между кандидата и съответната трета страна, дори ако нейното национално право не ѝ предоставя такова правомощие.

Следвайки изложените мотиви, СЕС дава указания на запитващата юрисдикция (настоящия съдебен състав) да провери по-специално наличието на връзка между жалбоподателя Т. Р. Х. и Република Т., извършвайки тази проверка дори в хипотезата, при която българското право не ѝ предоставя такова правомощие.

Настоящият съдебен състав не може да приеме, че посочения в § 1, точка 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ, критерий „пребиваване“ на кандидата за международна закрила в съответната трета страна, е достатъчен, за да установи стабилна и непротиворечива връзка между кандидата и третата страна. В закона никъде не е разписано, на какви характеристики следва да отговаря „пребивавалият“ в третата страна кандидат, като например каква е била продължителността на пребиваването, какви са били причините за него, установили ли са се в тази трета страна на близки членове на семейството на кандидата, подавал ли е той молба за закрила пред компетентните власти на тази страна, работил ли е, учил ли е, владее ли официалния език на тази страна и т.н. Това са критерии, при преценката, на които административният орган би могъл да направи извод относно съществуването на достатъчна връзка, позволяваща на същия кандидат да се завърне в тази страна.

Събраните по делото доказателства не дават възможност да се приеме, че между кандидата за международна закрила и Република Т., съществува каквато и да е връзка, още по-малко такава, определена на база на критерия „пребиваване“. Т. Р. Х. е влязъл нелегално в Т. през 2023 г. Бил е депортиран, след което отново е влязъл нелегално, опитвайки се да премине в Гърция, откъдето също е бил върнат в Т. и е получил 5-годишна забрана за влизане в страната. Живял е около два месеца в И., не се е регистрирал като търсец закрила и не е поискал предоставяне на временна закрила.

Административният орган се е позовал единствено на обстоятелството, че Т. Р. Х. е могъл да поиска предоставяне на временна закрила в Т., което би създавало връзка с тази страна. __

В оспореното решение не са изложени никакви мотиви и изводи, направени на базата на обективни факти, от които да се направи заключение, че са налице достатъчно основания да се смята, че Т. Р. Х. ще бъде допуснат до територията на територията на Република Т.. По-скоро в случая би могло да се приеме, че след като той е пребивавал незаконно на територията на Т., не се е регистрирал като търсец закрила, не е поискал предоставяне на „временна закрила“ и има забрана за влизане в Т., същият няма да бъде приет на територията на Т., ако бъде върнат там от българските власти.

Анализът на събраните по делото доказателства, обсъдени в контекстна на дадените от СЕС насоки по тълкуването на чл. 33, пар. 2, б. в) и чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС дават възможност на съда направи изводи в следните насоки.

На първо място административният орган не е съобразил, че молба за предоставяне на международна закрила може да бъде отхвърлена като неоснователна или дори като явно неоснователна само при условията, посочени в член 32 от Директива 2013/32, и във всички случаи **не може да бъде отхвърлена като неоснователна по силата на основанието за недопустимост, предвидено в член 33, параграф 2, буква в)** от последната директива. Съгласно, последната норма, посочена от СЕС, държавите-членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38. В случая, независимо от обстоятелството, че в оспореното решение не е посочена изрична норма от ЗУБ (с изключение на общата норма на чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4), на основание, на която е отхвърлена молбата на Т. Р. Х., е повече от очевидно, че административният орган е приел, че кандидата идва от трета сигурна страна – Република Т., което е основание за приемане на молбата за явно неоснователна, по силата на чл. 13, ал. 1, т. 14 от ЗУБ.

На следващо място, административният орган не установил и обсъдил наличието на кумулативно предвидените в чл. чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС условия, позволяващи да се приеме, че дадена трета страна, различна от страната на произход на търсещия закрила е сигурна спрямо него и на това основание, молбата му за предоставяне на международна закрила в държава членка да бъде обявена за недопустима.

В случая не е установено нито съществуването на възможност за кандидата да поиска признаване на статута на бежанец в Република Т. и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция, нито съществуването на достатъчна връзка между кандидата и Република Т., на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна, нито съществуването на методи, чрез които компетентните органи, разглеждащи молбата за предоставяне на международна закрила да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо Република Т. и спрямо конкретно Т. Р. Х..

Липсата на минимум три от кумулативно предвидените в чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, условия правят властническото волеизявление на Председателя на ДАБ незаконосъобразно, поради противоречие с материалноправни разпоредби, което също е основание за отмяна.

По изложените съображения съдът намира, че жалбата следва да бъде уважена.

Делото е необходимо да се върне като преписка на председателя на ДАБ за постановяване на ново решение, по направеното от Т. Р. Х. искане за предоставяне на международна закрила. Административният орган, съблюдавайки принципа на директен ефект на правото на ЕС, следва да обсъди наличието на условията за прилагане на концепцията за трета сигурна държава, по отношение на Република Т., съгласно чл. 38, пар. 1 и 2 от Директива 2013/32/ЕС и вземайки предвид даденото от СЕС тълкуване на чл. 33, пар. 2, б. в), във връзка с чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, както и мотивите, изложени в настоящето решение, да прецени дали са налице към момента кумулативно предвидените в чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС условия по отношение на кандидата.

Безспорно е, че след отправянето на преюдициалното запитване през октомври 2024 г. е налице значителна промяна на ситуацията в страната на произход на търсещия закрила Т. Р. Х..

Административният орган не е имало как да изложи мотиви в тази насока към момента на постановяването на оспореното решение. По тази причина следва във връзка със събитията в С., след 27.11.2024 г. и установяването на власт на групировката "Х. Т. аш Ш.", да се извърши нова преценка относно наличието за предпоставките за предоставяне на международна закрила на Т. Р. Х., на основание чл. 9 от ЗУБ, защото както беше посочено по-горе в оспореното решение, административният орган е приел, че по отношение на кандидата са били налице предпоставките за получаване на закрила на основание чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2, във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК, **Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав,**

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Т. Р. Х., гражданин на С. срещу Решение № 10345/01.10.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, в частта, в която е отхвърлена молбата за предоставяне статут на бежанец.

ОТМЕНЯ по жалба на Т. Р. Х., гражданин на С. Решение № 10345/01.10.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, в частта, в която му е отказано предоставяне хуманитарен статут.

ВРЪЩА делото в тази му част, като преписка на Председателя на ДАБ за ново произнасяне, при спазването на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния Административен Съд на Република България.